

DERS / KAZANIM 10. Sınıf Tarih Testleri Çöz	SORU SAYISI 25 Soru	ÖNERİLEN SÜRE 50 Dakika	MÜFREDAT UYUMU %100 MEB Uyumlu

1. Osmanlı Devleti'nde ekonomi

politikalarının temel amaçlarından biri olan 'iaşecilik' ilkesi, piyasada uygun fiyata ve yeterli miktarda mal bulundurulmasını hedefler. Bu ilkenin uygulanması sırasında ihracatın kısıtlanıp ithalatın teşvik edilmesi, Avrupa'daki Merkantilizm anlayışıyla taban tabana zıttır. Buna göre Osmanlı ekonomik sistemi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dış ticaret fazlası vermeyi temel öncelik olarak görmüştür.
- B) Tüketici haklarını ve halkın ihtiyaçlarını üretici karından üstün tutmuştur.
- C) Yerli üreticiyi korumak amacıyla gümrük duvarlarını yükseltmiştir.
- D) Değerli maden birikimini devletin gücü olarak kabul etmiştir.
- E) Serbest piyasa ekonomisinin kurallarını tam olarak uygulamıştır.

2. Osmanlı Devleti'nde toplum 'yönetenler'

(askerîler) ve 'yönetilenler' (reaya) olarak ikiye ayrılırdı. Ancak bu ayrım katı bir sınıf ayrımı olmayıp liyakat ve hizmet karşılığında geçişler mümkündü. Bir reaya çocuğunun medrese eğitimi alarak kadı veya müderris olması bu duruma örnektir. Bu bilgiye dayanarak Osmanlı toplum yapısı için hangi kavram kullanılabilir?

- A) Kast Sistemi
B) Mutlak Monarşi
C) Dikey Hareketlilik
D) Yatay Hareketlilik
E) Feodal Yapılanma

3. Osmanlı Devleti'nde uygulanan 'Millet Sistemi', toplumun ırk esasına göre değil, inanç esasına göre örgütlenmesini ifade eder. Müslümanlar hâkim unsur iken, gayrimüslimler kendi dini liderlerinin otoritesi altında hukuki ve kültürel özerkliğe sahipti. Bu sistemin temel amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
- A) İmparatorluk içindeki farklı unsurları tek bir kültürde eritmek
B) Gayrimüslimleri zorla Müslümanlaştırmak
C) Toplumsal barışı inanç özgürlüğü çerçevesinde korumak
D) Milliyetçilik akımlarının etkisini tamamen yok etmek
E) Merkezi otoriteyi zayıflatarak yerel yönetimleri güçlendirmek
4. Lonca teşkilatında 'gedik' usulü, bir zanaatkarın dükkan açma ve mesleğini icra etme hakkını ifade ederdi. Gedik sahibi olmayan biri o iş kolunda faaliyet gösteremezdi. Bu uygulamanın ekonomik hayattaki temel işlevi nedir?
- A) Üretimde sınırsız rekabeti teşvik etmek
B) Arz-talep dengesini koruyarak haksız rekabeti önlemek
C) Devletin vergi gelirlerini doğrudan artırmak
D) Yabancı tüccarların iç piyasaya girmesini engellemek
E) Sanayileşme sürecini hızlandırmak
5. Osmanlı Devleti'nde 'Çift-Hane Sistemi'ne göre, bir köylü ailesine bir çift öküzün işleyebileceği kadar arazi (çiftlik) verilir ve bu arazi bölünemez, satılamazdı. Devletin bu sistemi titizlikle korumasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Köylünün zenginleşmesini sağlamak
B) Toprak mülkiyetini tamamen halka devretmek
C) Tarımsal üretimin sürekliliğini ve vergi düzenini sağlamak
D) Büyük toprak sahiplerinin (feodalite) oluşumunu desteklemek
E) Göçebe yaşam tarzını teşvik etmek
6. Osmanlı şehirlerinde ticaretin kalbi olan 'Bedesten'ler, değerli eşyaların satıldığı ve muhafaza edildiği, güvenliği yüksek kapalı çarşılardır. Bedestenlerin varlığı Osmanlı ekonomisi hakkında hangisinin göstergesidir?
- A) Sadece tarıma dayalı bir ekonomi olduğunun
B) Ticari hayatın kurumsallaşmış ve güvenli olduğunun
C) Dış ticaretin tamamen durduğunun
D) Takas usulünün hala yaygın olduğunun
E) Lonca teşkilatının önemini kaybettiğinin

7. Osmanlı Devleti'nde vakıf sistemi sayesinde eğitim, sağlık, bayındırlık ve sosyal yardım hizmetleri devlet bütçesine yük olmadan yürütülmüştür. Bu durumun toplumsal sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sosyal devlet anlayışının güçlenmesi
- B) Gelir adaletsizliğinin dengelenmesi
- C) Şehirleşmenin hızlanması
- D) Ordu harcamalarının vakıflar tarafından karşılanması
- E) Toplumsal dayanışmanın artması

8. 17. yüzyıldan itibaren Tımar sisteminin bozulmasıyla 'İltizam' sistemi yaygınlaşmış, vergiler peşin alınmaya başlanmıştır. Bu durumun uzun vadede kırsal yaşamdaki en olumsuz etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarımsal üretimin rekor seviyeye ulaşması
- B) Mültezimlerin köylü üzerinde baskı kurması ve köyden kente göçün başlaması
- C) Tımar sahiplerinin yetkilerinin artması
- D) Merkezi otoritenin taşrada güçlenmesi
- E) Kapıkulu askerlerinin sayısının azaltılması

9. Osmanlı Devleti'nde fiyatların devlet tarafından belirlenmesi usulüne 'Narh Sistemi' denirdi. Özellikle temel gıda maddelerinde uygulanan bu sistemin temel amacı nedir?

- A) Serbest ticaret bölgeleri oluşturmak
- B) Enflasyonu tetikleyerek hazineyi doldurmak
- C) Tüketiciyi aşırı fiyat artışlarından korumak
- D) İthalat vergilerini artırmak
- E) Üretimi tamamen durdurmak

10. Osmanlı ekonomisinde 'Gelenekçilik' ilkesi, sosyal ve iktisadi dengelerin korunmasını, mevcut düzenin bozulmamasını savunur. Bu ilke doğrultusunda hareket eden bir devletin aşağıdakilerden hangisini yapması beklenmez?

- A) Hızlı ve radikal teknolojik değişimleri hemen kabul etmesi
- B) Lonca kurallarını titizlikle uygulaması
- C) Arz-talep dengesini gözetmesi
- D) Eski vergi usullerini devam ettirmesi
- E) Toplumun temel ihtiyaçlarını öncelikli tutması

11. Osmanlı Devleti'nde yol ağları üzerinde güvenliği sağlayan 'Derbentçiler' ve haberleşmeyi yürüten 'Menzil Teşkilatı' bulunurdu. Bu teşkilatların ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni topraklar fethetmek
- B) Ticari ve idari iletişimin sürekliliğini sağlamak
- C) Tarımsal üretimi denetlemek
- D) Azınlık isyanlarını bastırmak
- E) Eğitim seviyesini yükseltmek

12.Ahi teşkilatının devamı olan Loncalar, sadece ekonomik değil, aynı zamanda ahlaki bir eğitim merkeziydi. Bir zanaatkarın hileli mal üretmesi durumunda 'pabucunun dama atılması' cezası uygulanırdı. Bu durum loncaların hangi fonksiyonunu vurgular?

- A) Siyasi propaganda
- B) Askeri eğitim
- C) Mesleki etik ve kalite kontrolü
- D) Uluslararası diplomasi
- E) Vergi toplama kolaylığı

13.Fiskalizm ilkesi, hazineye ait gelirleri mümkün olduğu kadar yüksek düzeye çıkarmayı ve harcamaları kısmayı hedefler. Osmanlı Devleti'nin savaşların uzadığı dönemlerde ek vergiler (Avarız) koyması hangi ekonomik ilkeyle doğrudan ilişkilidir?

- A) İaşecilik
- B) Merkantilizm
- C) Fiskalizm
- D) Liberalizm
- E) Gelenekçilik

14.Osmanlı'da 'Müsadere' usulü, devlet memurlarının haksız kazançlarına veya görevden ayrıldıklarında mallarına devletçe el konulmasıdır. Bu uygulamanın temel siyasi amacı nedir?

- A) Özel mülkiyeti teşvik etmek
- B) Aristokratik bir sınıfın oluşmasını engellemek
- C) Ticareti canlandırmak
- D) Yabancı sermayeyi çekmek
- E) Köylünün borçlarını silmek

15.Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim erkeklerden, askerlik yapmamaları karşılığında ve can/mal güvenliklerinin sağlanması bedeli olarak alınan vergi hangisidir?

- A) Öşür
- B) Haraç
- C) Cizye
- D) Ağıl
- E) Mücerret

16.Osmanlı toplumunda 'yatay hareketlilik', bireylerin statü değiştirmeden bir bölgeden başka bir bölgeye göç etmesidir. Aşağıdakilerden hangisi bir yatay hareketlilik örneğidir?

- A) Bir sipahinin vezir olması
- B) Bir köylünün medreseyi bitirip kadı olması
- C) Bir ailenin Balkanlar'dan Anadolu'ya göç etmesi
- D) Bir tüccarın iflas ederek işçi olması
- E) Bir dervişin şeyhlik makamına yükselmesi

17.Osmanlı Devleti'nde 'Malikâne Sistemi', iltizamın ömür boyu verilmesi usulüdür. Bu sistemin 18. yüzyılda yaygınlaşması taşrada hangi sınıfın güçlenmesine yol açmıştır?

- A) Yeniçeriler
- B) Ayanlar
- C) Müderrisler
- D) Azınlık tüccarlar
- E) Tımar sahipleri

18.Osmanlı şehirlerinde 'Muhtesib' adı verilen görevli, çarşı ve pazarları denetler, tartı aletlerini kontrol eder ve fiyatlara uyulup uyulmadığına bakardı. Muhtesibin bu görevleri günümüzdeki hangi kurumla benzerlik gösterir?

- A) Milli Eğitim Bakanlığı
- B) Belediye Zabıtası
- C) Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü
- D) Dışişleri Bakanlığı
- E) Merkez Bankası

19.Kapitülasyonlar başlangıçta yabancı tüccarları Osmanlı limanlarına çekmek ve ticareti canlandırmak için verilmişti. Ancak zamanla bu durum Osmanlı ekonomisine zarar vermeye başladı. Bu zararın temel sebebi nedir?

- A) Yabancı malların yerli üretimi rekabet edemez hale getirmesi
- B) Tarımsal üretimin tamamen durması
- C) Lonca teşkilatının üye sayısının artması
- D) Hazine gelirlerinin aşırı artması
- E) İpek Yolu'nun önemini kaybetmesi

20.Osmanlı Devleti'nde vakıf kuran bir kişi, vakfiyesinde vakfın nasıl yönetileceğini ve gelirlerinin nereye harcanacağını belirtirdi. Devlet, vakıf şartlarına müdahale edemezdi. Bu durum aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Vakıfların devlet denetimi dışında olduğunu
- B) Hukukun üstünlüğü ve mülkiyet hakkına saygı duyulduğunu
- C) Vakıfların sadece dini amaçlı olduğunu
- D) Devletin sosyal işlerden tamamen çekildiğini
- E) Vakıf gelirlerinin vergiden muaf olmadığını

21.Osmanlı toprak sisteminde 'Miri Arazi', mülkiyeti devlete ait olan arazidir. Bu arazilerin kullanım hakkı köylüye, vergi toplama yetkisi ise hizmet karşılığı görevlilere verilirdi. Bu sistemin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprağın boş kalmasını engellemek ve üretimi sürekli kılmak
- B) Köylüye toprak mülkiyeti vermek
- C) Yerel derebeyliklerin kurulmasını sağlamak
- D) Göçebeleri şehirlere yerleştirmek
- E) Maden ocaklarını işletmek

22.Osmanlı toplumunda 'Reaya' olarak adlandırılan grup vergi vermekle yükümlüyken, 'Askerî' grup vergiden muaftı. Bir kişinin reaya sınıfından askerî sınıfa geçebilmesi için aşağıdakilerden hangisi temel şarttı?

- A) Çok zengin olmak
- B) Müslüman bir aileden doğmak
- C) Devlet hizmetine girmek ve liyakat göstermek
- D) Ticaretle uğraşmak
- E) Toprak sahibi olmak

23.Osmanlı ekonomisinde kullanılan 'Kervansaray'lar, ticaret yolları üzerinde 30-40 km mesafelerle inşa edilirdi. Burada konaklayan yolculardan üç gün boyunca ücret alınmazdı. Bu uygulama aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Devletin ticaret hacmini daraltmak istediğinin
- B) Ticaretin sadece Müslümanlara özgü olduğunun
- C) Sosyal devlet anlayışı ve ticareti teşvik politikasının
- D) Kervansarayların sadece askeri amaçlı kullanıldığının
- E) Dış borçların ödendiğinin

24.Osmanlı'da 'Kapan Hanları', şehre gelen

belirli bir malın (un, yağ, şeker vb.) toplandığı ve buradan esnafa eşit şekilde dağıtıldığı merkezlerdi. Bu sistemin uygulanması hangisini engellemeye yöneliktir?

- A) Karaborsacılığı ve tekelleşmeyi
- B) İthalatın artmasını
- C) Vergi toplanmasını
- D) Şehir nüfusunun artışı
- E) Lonca sisteminin kurulmasını

25.Osmanlı Devleti'nde 'Haraç' vergisi, gayrimüslim tebaadan ürettikleri ürün oranında alınan bir toprak vergisidir. Bu verginin Müslümanlardaki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cizye
- B) Öşür
- C) Avarız
- D) Çiftbozan
- E) Bac

10. Sınıf Tarih — Osmanlı Toplum Düzeni ve Ekonomi

Öğrencilerin analitik düşünme becerilerini geliştirmeyi hedefleyen **10. Sınıf Tarih Osmanlı Toplum Düzeni ve Ekonomi** testi, TestYurdu yayın kurulunun özgün eserlerinden biridir. Testimizi online çözerek diğer öğrenciler arasındaki sıralamanızı öğrenebilirsiniz.

» [Testi İnteraktif \(Online\) Çöz](#)

» [10. Sınıf Tarih Testleri Çöz](#)

QR Kod ile Çöz

⚠ Cevap anahtarına ulaşmak ve testi online çözmek için yukarıdaki bağlantıları kullanabilir veya yukarıdaki QR kodu taratabilirsiniz.

www.testyurdu.com